

Kommunal- og regionaldepartementet

Tidl. ref.  
A03 - S:13/02843-3

Vår ref.  
2013/01337-14/FD I 4/MBY

Dato

## HØRING - FORSLAG TIL ENDRING I LOV OM PLANLEGGING OG BYGGESAKSBEHANDLING

Det vises til Kommunal- og regionaldepartementets høring vedrørende endringer i plan- og bygningsloven, med forlenget høringsfrist satt til 1. november d.å.

### 1. Innledning

Lovforslaget tar til orde for å opprettholde et eget unntak for Forsvaret (§ 20-7). I tillegg innføres det en ny unntaksbestemmelse, § 20-8, som omhandler tiltak på andre objekter. Hovedbegrunnelsen for § 20-8 fremstår å være at tiltak skal kunne gjennomføres raskt – med andre ord at tidsaspektet er av helt sentral betydning. I mange tilfeller vil imidlertid byggeprosesser i Forsvaret normalt ikke være av en slik tidskritisk natur at de faller inn under § 20-8. Likevel kan det grunnet Forsvarets behov være nødvendig at det gjøres unntak fra plan- og bygningslovens ulike bestemmelser. En selvstendig bestemmelse som sikrer Forsvaret slik mulighet er derfor nødvendig.

### 2. Nærmere om forslagens § 20-7

I forslaget til § 20-7 benyttes uttrykket «*Når område, anlegg eller byggverker er erklært hemmelig*» som kvalifiserende for når unntaket kommer til anvendelse. Forsvarsdepartementet (FD) mener uttrykket «*erklært hemmelig*» er upresist og ikke treffende når man ser dette i sammenheng med sikkerhetslovens bestemmelser. Begrepet har nok hatt sin relevans i tidligere tider og har en viss historisk bakgrunn (jf lov om forsvarshemmeligheter), men fremstår i dag ikke å være tilpasset utviklingen innenfor relevant lov- og regelverk. Begrepet «*hemmelig*» er noe som i dag primært har sin funksjon hva gjelder informasjonssikkerhet (sikkerhetsloven § 11) og personellsikkerhet (sikkerhetsloven § 19), men benyttes ikke i forbindelse med objektsikkerhet (sikkerhetsloven § 17). Etter dette er det vår klare anbefaling at «*hemmelig*» utelates som et kvalifikasjonsvilkår. Til støtte for dette vises det til at lov om forsvarshemmeligheter vil bli opphevet ved ikrafttredelsen av ny straffelov. Vi vil derfor

støtte et forslag om at ny bestemmelse i større grad harmoniseres med sikkerhetsloven.

Videre legger vi til grunn at det for tilfeller som faller inn under § 20-7 ikke oppstilles noe tilleggsvilkår om «*tvingende sikkerhetshensyn*» slik det kan synes å legges opp til i lys av referansen til § 20-8 i § 20-7 siste setning. At det skal foretas en forholdsmessighetsvurdering mener vi vil fremkomme bedre ved at det i lovteksten tas inn at unntaket fra loven ikke skal skje i større utstrekning enn hva som er nødvendig. I vurderingen vil det være naturlig å se hen til hvorvidt det er tale om tiltak som omhandler skjermingsverdig informasjon eller skjermingsverdige objekter etter sikkerhetsloven. For å ivareta at de mer administrative forhold også dekkes inn under § 20-7 tilfellene, vil vi foreslå at disse uttales direkte i bestemmelsen i stedet for en referanse til § 20-8. Dette skaper etter vårt syn en mer klar og praktikabel bestemmelse for brukerne. Vi vil for øvrig foreslå at det inntas en forskriftshjemmel som siste ledd for det tilfellet at det kan være ønskelig med utfyllende bestemmelser.

Basert på ovennevnte har vi følgende forslag til ny § 20-7:

#### *20-7 Unntak fra loven for Forsvaret*

*For tiltak på Forsvarets eiendom, bygg og anlegg kan det gjøres unntak fra denne loven av sikkerhetsmessige grunner. I vurderingen skal det særlig legges vekt på om det er tale om tiltak som involverer skjermingsverdig informasjon eller skjermingsverdige objekter i henhold til lov 20. mars 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven) § 11 og § 17.*

*For slike tiltak påhviler det Forsvaret å sørge for at bestemmelser som er gitt i eller i medhold av denne lov blir overholdt. Unntak fra loven skal ikke skje i større utstrekning enn hva som er nødvendig.*

*Kommunen skal informeres om at unntakshjemmelen i § 20-7 blir benyttet.*

*Beslutninger i medhold av denne bestemmelsen kan ikke påklages. Det samme gjelder vedtak om avvising av klage. Det kan ikke gis midlertidig forføyning mot tiltak som iverksettes i medhold av denne bestemmelsen.*

*Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om praktiseringen av bestemmelsen.*

Etter vårt syn er dette forslaget til ny ordlyd bedre i samsvar med dagens situasjon og sikkerhetsloven, og gjør bestemmelsen klarere enn hva høringsforslagets § 20-7 er. Bestemmelsen vil heller ikke være til hinder for at § 20-8 også kan komme til anvendelse for Forsvaret.

### **3. Nærmere om forslagets § 20-8**

Vi kan ikke umiddelbart se at det å nevne «*bygg/objekt*» sammen har noen selvstendig betydning. Sikkerhetsloven har selv ingen slik særlig bestemmelse for «*bygg*». Begrepet «*objekt*» vil klart nok også omfatte bygg, og vi vil derfor anbefale at man i lys av sammenhengen med sikkerhetsloven kun forholder seg til begrepet «*objekt*».

Departementet registrer uttalelsen på side 62 i høringsnotatet om at «I de tilfeller der skjermingsverdige objekter eies av kommunale, fylkeskommunale eller private aktører, må disse anmode det ansvarlige departementet om å fatte et vedtak.» Det bør vurderes om dette bør inntas i lovteksten for å synliggjøre det faktum at skjermingsverdige objekter kan være i andre enn statens besittelse og at de også vil være omfattet av loven. I den sammenheng bør det videre vurderes om slike aktører skal ha en form for plikt til å oversende en risikovurdering. Til sammenligning er det i forskrift om objektsikkerhet § 2-1, gitt i medhold av sikkerhetsloven, fastsatt at virksomheten som eier eller på annen måte råder over et objekt som kan være skjermingsverdig, skal levere en dokumentert skadevurdering til vedkommende fagdepartement. Fra NSM er det anbefalt at et lignende krav fastsettes i plan- og bygningsloven § 20-8, eventuelt i en forskrift til denne, men da tilpasset ansvarssubjektet i en byggesak. Dette er spesielt viktig for tiltak som gjelder objekter i privat eie, som er tilfellet for mye samfunnskritisk infrastruktur, der departementene ikke har instruksjonsmyndighet til å pålegge utarbeidelse av risikovurderinger som grunnlag for sine egne vurderinger og beslutninger.

På denne bakgrunn foreslås som nytt andre punktum til § 20-8, 1. ledd:

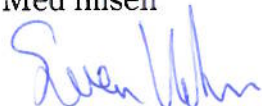
*«Tiltakshaver er ansvarlig for at det utarbeides en dokumentert risikovurdering som grunnlag for departementets beslutning».*

#### 4. Nærmere om forslaget § 1-3

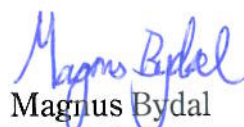
Vi støtter forslaget om at det allerede i § 1-3 tilføyes ett nytt siste ledd for at eksistens av unntaksbestemmelsene allerede synliggjøres der. Vi mener dog at bestemmelsen kan forenkles noe ved at «vedtak» slettes da det kan gi assosiasjoner om at det skal foreligge et formelt vedtak etter forvaltningsloven. Vi mener også referansen til sikkerhetsloven kan slettes da den fremkommer i selve unntaksbestemmelsene. Etter dette er vårt forslag til ordlyd som følger:

*«Unntatt fra loven, og bestemmelser gitt i medhold av denne lov, er også tiltak som omfattes av lovens § 20-7 og § 20-8».*

Med hilsen



Severin Vikanes (e.f.)  
avdelingsdirektør



Magnus Bydal  
seniorrådgiver

Kopi: FD III